

Сьогодні
29.05.2025

Урок
№032-33

Повторення розділів 6-7. Безпека в побуті і довкіллі. Раціональне використання ресурсів.

Мета: ознайомити учнів з правилами відповідального споживача; сприяти формуванню у дітей екологічної свідомості, усвідомленню ними цінності та унікальності природи, вчити дбати про своє довкілля і переконувати інших не забруднювати його.

Очікувані результати: учні називають способи повторного використання речей; знають про п'ять правил відповідального споживача; вміють сортувати сміття для утилізації та переробки.

Вже пролунав шкільний дзвінок,
Покликав всіх нас на урок.
Рівненько стали. Все. Вже час,
Роботу починає клас.
За парти всілися зручненько,
Поклали руки всі гарненько.
Готові? Так.
А настрій як? Клас!
Тож успіх всіх чекає нас!

Пригадайте, що ми вивчали на минулих уроках.

Ми вивчили що таке трикутник вогню. Знаємо основні правила поведінки під час пожежі. Вивчили правела поведінки на дворі та вдома. Розбираємося в стихійних лихах, та як себе поводити на природі. Навчилися дбати про природу та довкілля.

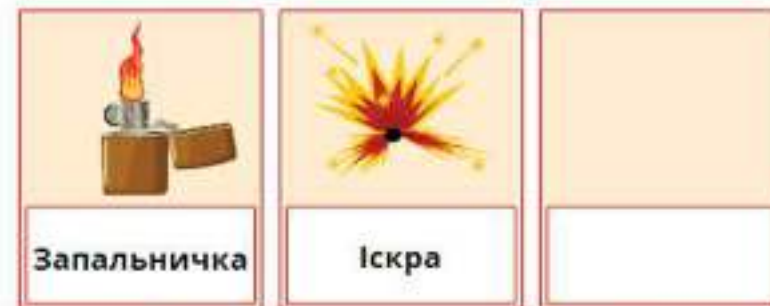

Сьогодні
29.05.2025

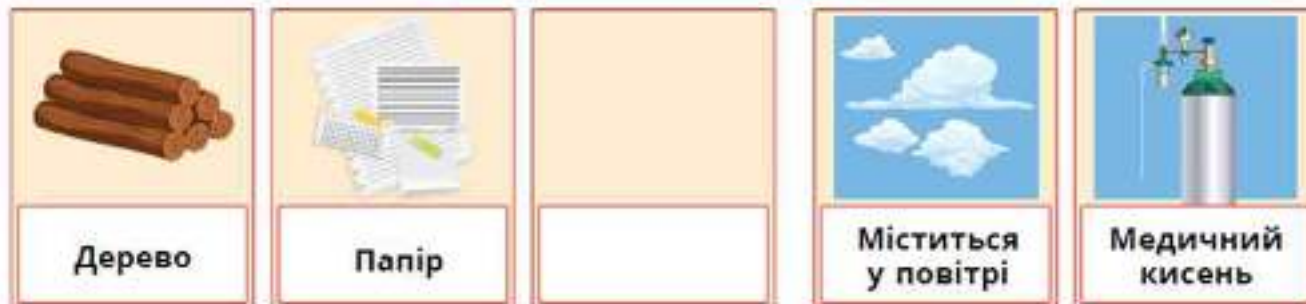
Чи знаєте ви, що таке «трикутник вогню»? Наведіть свої приклади джерел запалювання і горючих матеріалів

Трикутник вогню - це символічна модель, яка використовується для пояснення умов виникнення і підтримки горіння. Вона складається з трьох вершин, які представляють необхідні компоненти для горіння: горючу речовину та матеріали, кисень і джерело запалювання.

Джерело запалювання

1. Джерело запалювання:

Це джерело тепла, яке впливає на початок горіння. Джерело запалювання надає енергію, яка ініціює реакцію горіння між горючою речовиною і окисником.
Це може бути:

Відкрите полум'я

Сірники

Запальничка

Іскра

Електричний струм

Хімічна реакція

2. Горюча речовина та матеріали:

Це речовина, яка може загорітися і горіти. Вона може бути твердою, рідиною або газом. Щоб горюча речовина почала горіти, вона повинна перебувати в належному агрегатному стані і мати достатню температуру.

Дерево

Папір

Пластмаса

Тканина

Рідини: Бензин

Спирт

Фарба

Нафта

Гази(Пропан)

Бутан

Метан

3. Окисник:

Це речовина, яка забезпечує доставку кисню до горючої речовини. Кисень є найпоширенішим окисником, який присутній у повітрі. Інші речовини, такі як хлор, бертолетова сіль або пероксид натрію, також можуть виконувати роль окисників. Взаємодія горючої речовини з окисником утворює хімічну реакцію горіння.

Кисень у повітрі

Медичний кисень

Сьогодні
29.05.2025

Методом мозкового штурму назвіть якомога більше причин виникнення побутових пожеж

До основних причин пожеж у побуті слід віднести:

- необережне поводження з вогнем (52%);
- теплові прояви електричного струму (20-25%);
- порушення правил влаштування та експлуатації приладів опалення (8-10%);
- дитячі пустощі з вогнем (5%);
- підпали (3-5%);
- інші причини (іскри, самозаймання, природні явища і т. д. (5%).

- Якщо виникла пожежа в приміщенні, не треба лякатися і ховатися;
- якщо пожежа виникла в домашніх умовах і вогонь невеликий, потрібно швидко залити його водою, накрити ковдрою або засипати піском;
- якщо в приміщенні з'явилося багато диму, слід пробиратися до виходу поповзом;
- якщо в приміщенні є менші діти, треба негайно вивести їх на вулицю;
- не гаючи часу, потрібно повідомити про пожежу когось із сусідів або інших дорослих;
- якщо під час пожежі поблизу немає нікого з дорослих, дитина повинна сама вміти викликати пожежну команду. Для цього потрібно набрати номер «101» та повідомити місце пожежі (назвати своє прізвище, вулицю, номер будинку і квартири або іншого об'єкта).

**Вогнегасник – це
найефективніший із
первинних засобів
пожежогасіння.**

Сьогодні
29.05.2025

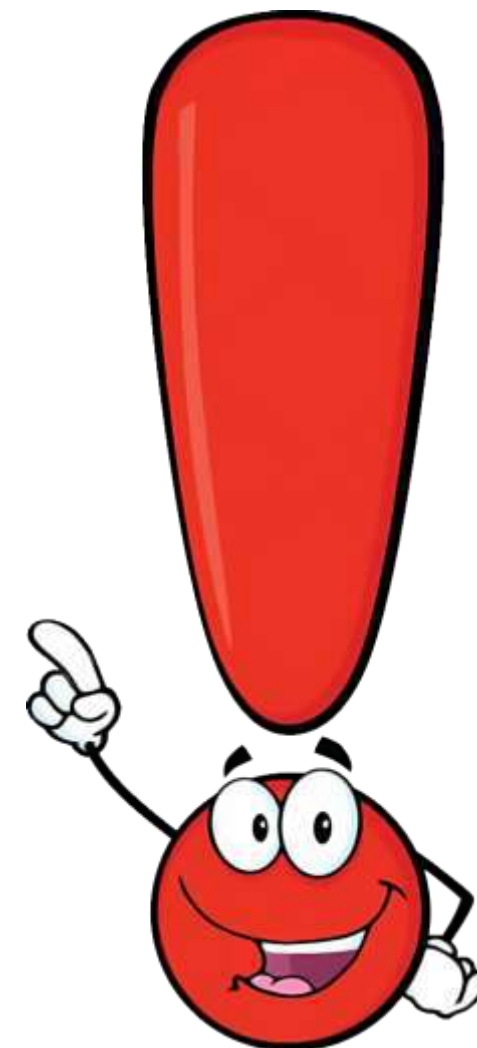
Є чотири основні типи вогнегасників

Тип вогнегасника	Порошковий 	Водопісний 	Водяний 	Газовий
Клас пожежі				
Горіння твердих речовин	✓	✓	✓	
Горіння рідких речовин	✓	✓	✓	✓
Горіння газів	✓			
Горіння електроприладів	✓			✓

Сьогодні
29.05.2025

Потренуйтеся захищати органи дихання від отруйних газів

«Відчувши» запах диму, треба затулити рот і ніс будь-якою тканиною, бажано змоченою водою. Щоб не втратити орієнтації, потрібно сповзти на підлогу і пересуватися уздовж стіни до дверей (мал. 86).

Евакуація - організоване виведення чи вивезення із зони надзвичайної ситуації (пожежа, зруйнована будівля) або зони можливого ураження населення, якщо виникає загроза його життю або здоров'ю.

План евакуації – це ретельно розроблена схема, на якій вказані шляхи евакуації, основні і аварійні виходи, встановлені правила поведінки людей, порядок і послідовність дій в умовах надзвичайної ситуації, або в разі виникнення пожежі.

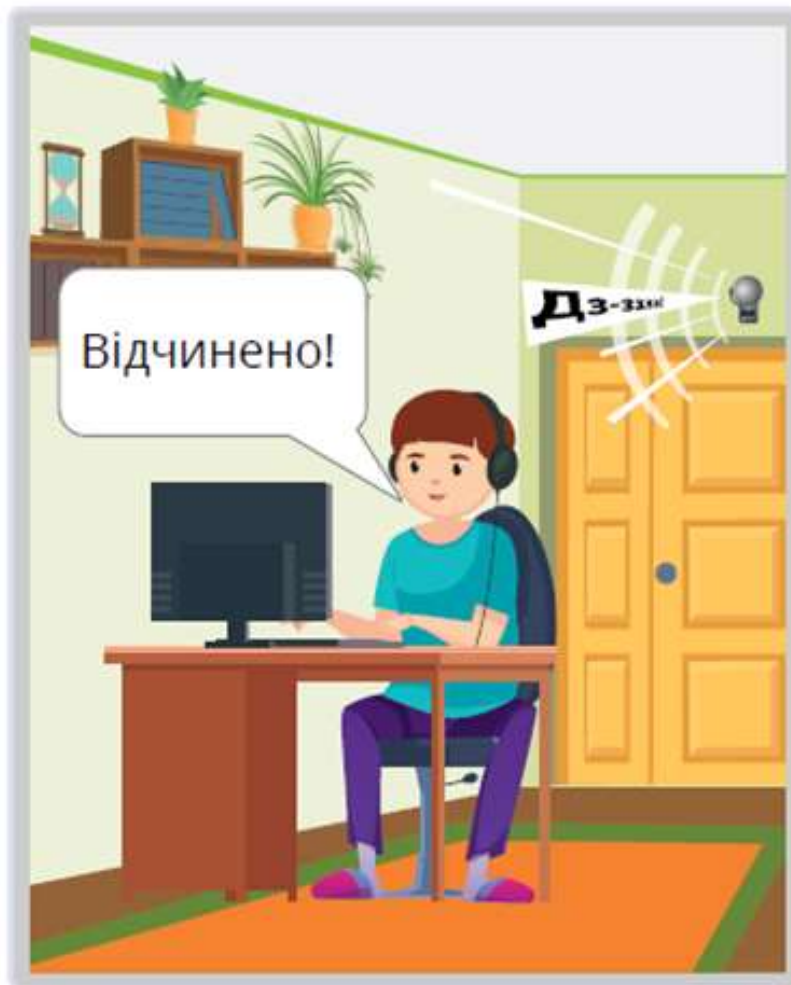
Сьогодні
29.05.2025

Розгляньте малюнок з коміксом про те, як потрібно евакуюватися зі школи

Сьогодні
29.05.2025

Розгляньте мал. 89. Обговоріть, що може статися в наведених ситуаціях

ТЕСТ «САМ / САМА УДОМА»

1. Ви почули дзвінок і підійшли до дверей, але нічого не побачили у вічко. Подумаєте, що в коридорі перегоріла лампочка, і відчините двері (4), чи запитаете, хто там (5)?

2. Якщо хтось у дворі вихваляється, що має вдома цінні речі, ви теж похвалитеся таким (6) чи не братимете участі у таких розмовах (7)?

3. Свій ключ від квартири сховаєте під килимком, в іншому потаємному місці (8) чи триматимете при собі (9)?

4. Це дуже необачно! Іноді грабіжники навмисно вимикають світло у коридорі або затуляють вічко (1).

5. Не відчиняйте дверей, доки не впевнитесь, що це безпечно (2).

6. Хвалько — знахідка для зловмисників, які рідко грабують оселі навмання. Зазвичай вони добре обізнані, що у квартирі є цінні речі. І дізнаються про це саме від таких хвальків. Тож краще не розповідати про таке (2).

7. Розумник/розумниці — ваше друге ім'я. Такою поведінкою ви збережете своє майно і здобудете повагу друзів як людина, щоне любить хизуватися (3).

8. Килимок, електроцит, схованки поблизу дверей загальновідомі й легкодоступні для злодіїв (3).

9. Це правильно, ви дісталися фінішу.

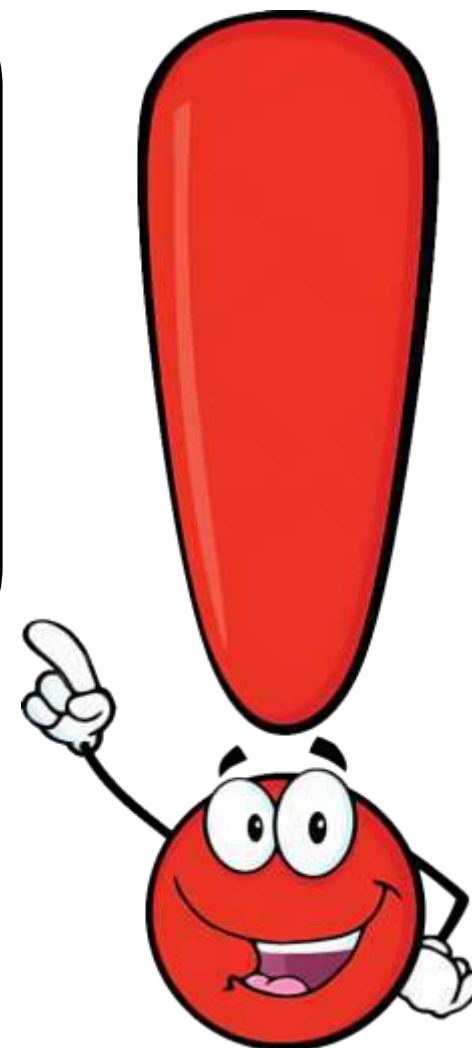

Сьогодні
29.05.2025

Робота з підручником

- НЕ розмовляйте із незнайомцями.
- НЕ сідайте у машину до незнайомців.
- НЕ беріть нічого в незнайомців.
- НЕ звертайте з дороги від школи до дому.
- НЕ гуляйте надворі після того, як стемніло.

Сьогодні
29.05.2025

Прочитайте «12 способів, як сказати «НІ» (с. 217). Обговоріть, які способи вам використовувати легко, а які — важко

12 способів, як сказати «НІ»

1. Просто скажіть: «Ні».
2. Відмовтеся і подякуйте: «Ні, дякую».
3. Вибачтеся і відмовтеся «Вибачте, я не піду».
4. Відмовтеся і поясніть причину: «Ні, мені забороняють там гуляти».
5. Відкладіть своє рішення: «Мені треба запитати в батьків».
6. Відмовтеся і відразу переведіть розмову на інше: «Я не можу. А ви вчора бачили ...»
7. Відмовтеся і запропонуйте альтернативу: «Не думаю, що це безпечно. Давайте краще...»
8. Якщо вас вмовляють, використайте метод «заїждженої платівки» — відмовляйтеся знову і знову: «Ні»; «Ні, дякую»; «Я сказав/сказала, що не хочу».
9. Відмовтеся і йдіть геть: «Я не можу. Мені треба йти додому».
10. Переведіть на жарт: «Якщо ми не повернемося живими, батьки мені голову відірвуть».
11. Зверніться по підтримку до інших: «Краще туди не ходити. Правда ж?»
12. Уникайте компаній, у яких постійно пропонують щось небезпечно.

Сьогодні
29.05.2025

Робота з підручником. Види стихійних лих.

Сьогодні
29.05.2025

Встав відповідні номери стихійних лих біля їхніх назв та відповідних зображень.

1 — повінь, 2 — цунамі, 3 — сіль, 4 — лавина, 5 — буря, 6 — гроза, 7 — засуха, 8 — виверження вулкана, 9 — землетрус, 10 — завірюха.

Тривалий, дуже сильний вітер, що дме зі швидкістю більше, ніж 20 м/с

9

5

Підняття рівня води у річках

Величезні хвилі, які виникають в океанах унаслідок землетрусів

2

1

Бурхливий грязьовий потік із гір, який знищує все на своєму шляху

Атмосферне явище, яке супроводжується громом і блискавкою

7

6

Викид магми, газів і попелу із надр землі на поверхню

Нестача чи відсутність опадів протягом тривалого часу

3

10

Сильний снігопад з вітром

Раптовий струс земної кори

8

4

Сходження великої маси снігу в горах

Складіть
порівняйте

Правила безпечної поведінки під час грози

- Якщо гроза застала вас вдома, зачиніть двері та вікна, вимкніть з розеток електроприлади, не виходьте із дому, не користуйтеся водогоном і телефоном.

- Якщо гроза застала вас надворі, намагайтеся сховатись у найближчому приміщенні.
- Якщо під час грози ви опинилися на відкритому місці, сховайтесь в яру, під кущами. Не користуйтеся мобільним телефоном.
- Не ховайтеся від грози під високим поодиноким деревом, високовольтною лінією електропередач, у річці.
- Відкладіть на 15—20 метрів від себе усі металеві речі.
- Якщо гроза застала вас в автомобілі, залишайся в ньому.

дом.

Сьогодні
29.05.2025

Робота з підручником. Безпечний пляж

Сьогодні
29.05.2025

Потренуйтеся надавати домедичну допомогу в разі теплового чи сонячного удару

Якщо хтось відчув/відчула слабкість, сонливість, головний біль, спрагу, нудоту, дійте за алгоритмом:

1. Відведіть потерпілого/потерпію в затінок.
2. Розстебніть йому/ їй комірцець, зніміть із них взуття.
3. Змочіть обличчя і голову холодною водою або покладіть на голову щось мокре й холодне.
4. Обмахуйте його/ її рушником чи газетою;
5. Дайте випити води;
6. Повідомте лікарю/лікарці.

Рятувальник/рятувальниця на воді — це людина, відповідальна за безпеку людей, які перебувають у воді (плавальний басейн, аквапарк, пляж).

Ця професія досить складна, потребує певних навичок. Однією з найважливіших вимог до рятувальників на воді є вміння добре плавати. Рятувальники/рятувальниці проходять спеціальний тренінг із порятунку та надання першої допомоги.

У деяких країнах рятувальники належать до служби екстреної медичної допомоги.

Це професія, пов'язана із захистом довкілля. Вона стала дуже популярною у зв'язку з тим, що на нашій планеті виникла справжня екологічна криза. Екологи вивчають, як діяльність людей впливає на екосистему Землі і як можна зменшити цей вплив.

Екологи займаються вивченням стану води, землі та повітря, а також впливу промислових відходів на рослини, тварин та людей; виявлення причин забруднень та прогнозування можливих наслідків розвитку ситуації.

Сьогодні
29.05.2025

За допомогою мал. 104 перевірте, які з наведених нижче тверджень істинні, а які — хибні

- Упаковка з пінопласту розкладається довше, ніж картонна коробка.
- Пластик розкладається швидше, ніж недопалки.
- Батарейки розкладається швидше, ніж пакети.
- Пластик розкладається швидше, ніж скло.

2-4 дні	▶		Туалетний папір
1-3 місяці	▶		Газети
1-5 місяців	▶	 Огризки	Картонні коробки
3-14 місяців	▶	 Мотузка з бавовни	Фотографії Сірники
1-5 років	▶	 Дошки	Пакети з-під молока Недопалки
15 років	▶	 Фарбоване дерево	Пакети
50 років	▶	 Консервні банки	Упаковка з пінопласту
80 років	▶	 Буйки з пінопласту	
200 років	▶	 Алюмінієві банки	Батарейки
400-500 років	▶	 Звичайні підгузники	Пластик
600 років	▶	 Рибальська волосінь	
> 1 000 років	▶	 Скло	

Сьогодні
29.05.2025

Розгляньте мал. 35 і назвіть щоденні кроки для збереження природи.
Додайте свої ідеї

Сьогодні
29.05.2025

Робота з підручником. П'ять правил відповідального споживання.

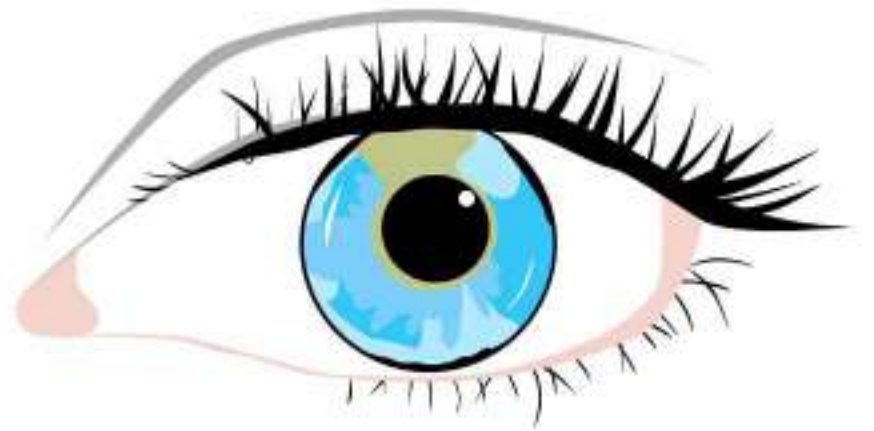
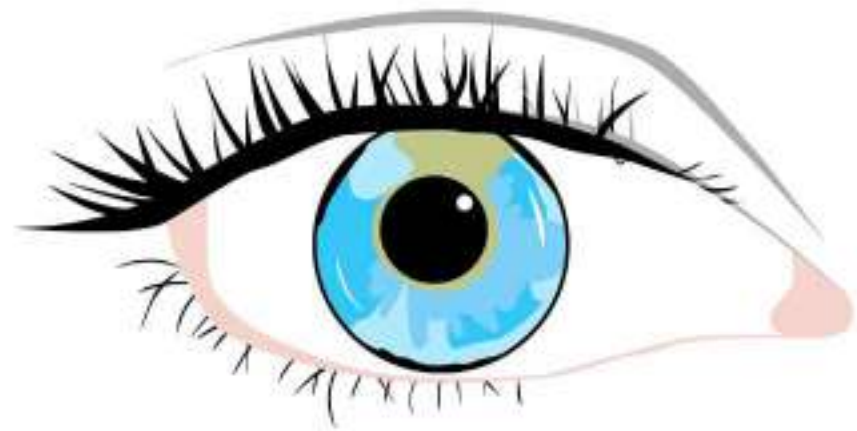

Сьогодні
29.05.2025

П'ять правил відповідального споживання. Надайте ідеї, як можна втілити це в життя.

Сьогодні
29.05.2025

Робота з підручником. Повторне використання речей.

Декоративна пляшка

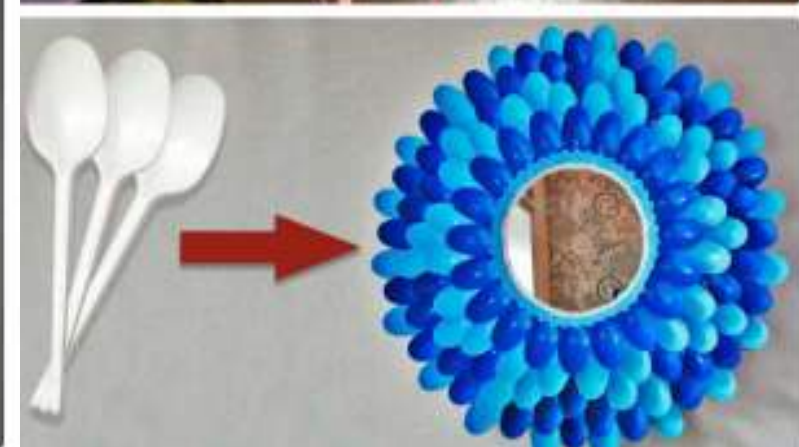
Утилізуємо використані електролампи

Сьогодні
29.05.2025

Робота з підручником. Сортування та утилізація відходів.

Сьогодні
29.05.2025

«Якщо людина не
зробить так, щоб на
Землі стало менше
сміття, то сміття
зробить так, щоб на
Землі стало менше
людей»

Люди, не замислюючись, залишають сміття в місцях відпочинку - на берегах озер або річок, на пляжах; у лісі поблизу свого будинку або дачі і т.д. Майже 50% того, що ми викидаємо (папір, скло, метал та інші матеріали), є придатним для повторного використання. На жаль, велика частина відходів все ще відправляється на звалища.

Сьогодні
29.05.2025

Та все ж людина може вплинути на подальшу «долю» тих відходів, які вона викидає. За будь-яких умов у боротьбі зі сміттям вирішальну роль відіграє особисте ставлення кожного з нас до цієї проблеми. Найперше, це сортування, за словами фахівців, розділення сміття, зменшить до 40% кількість відходів, що йдуть на сміттєзвалища.

Сьогодні
29.05.2025

Домашнє завдання

**Повторити матеріал
розділів 6-7. Безпека в побуті і
довкіллі. Раціональне
використання ресурсів.
Виконати тест за посиланням.**

Сьогодні
29.05.2025

Рефлексія «Острів»

Оберіть острів, на який ви б завітали
у кінці уроку

Інтересу

Радості

Успіху

Незадоволення

Суму